

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Svmmvla Selectarvm Qvaestionvm Regvlarivm

Bonagratia <von Habsheim>

Friburgi Brisgoiae, 1665

§. 1. An Christus dominus omnia novae legis sacramenta instituerit?

[urn:nbn:de:bsz:31-160625](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-160625)

egregiè Trithemius aiebat, qui & doctus esse
velit & deuotus, intentus esse semper de-
bet. Doctrina puritatem non obscurat sed mul-
to adhuc illustriorem reddit rerum selectis-
simarum ueritas, tam apta earundem in omnibus
operibus dispositio, tamque concinnus ordo, ac
numerus uniuersis absolutus, ut pulchrius nihil,
delectabiliusque desiderari possit, etiam in li-
bris Sententiarum, quidquid modernis Theologis
methodo, quam Angelicus Doctor in sua Summa
tenuit, innutritis secus aliquando videatur, cu-
ius ergo, ut in hoc quoque Discipulo Seraphico
satisfaciam, quatuor prætito tabellas, quæ
uniuersam Theologia Summam in quatuor Sen-
tentiæ libris à Seraphico D. traditam non
minùs dilucidè quàm breuitate amœna ob ocu-
los ponant.

§. I. An Christus Dominus omnia novæ Legis Sacra- menta instituerit?

Decreuit Concilium Trident. sess. 7. de
Sacramentis in genere C. 1. atque Ana-
thema dixit, si quis dixerit Sacramenta nouæ
Legis, non fuisse omnia à Iesu Christo Domino
nostro instituta. Hic licet non habeatur par-
ticula immediatè, subintelligendam tamen
esse, communis est sententia, cum de hoc
A; præcipuè

præcipuè tum contra Sectarios fuerit con-
trouersia; omnes etiam consentiunt abs-
que temeritate saltem, & manifesto erro-
ris periculo, non posse modò contrari-
um defendi; *Vt quidem* (inquit Tanner disp.
3. de Sacramentis q. 2. dub. 2.) *non solum se-
ctarij hodie, quoad Sacramenta illa, quæ illi non
recipiunt, defendunt: sed etiam ex antiquis Theo-
logis nonnulli fecerunt, qui olim negarunt, om-
nia Sacramenta immediatè à Christo Domino
fuisse instituta.* In his præter Hugonem Ma-
gistrum Alensem, & alios numerat etiam
S. Bonauenturam 4. Dist. 7. a. 1. q. 1. & Dist.
17. a. 1. q. 3. Idem Tannerus disp. 6. q. 7. dub.
1. cum recensuisset hæreticos tam antiqui-
ores, quàm modernos negantes Confessio-
nem ab ipso Christo institutam, & iure Di-
uino necessariam, *sed ex Catholicis, inquit,
Doctoribus, quidam hac in re olim non leuiter
errarunt, asserentes Confessionem secretam &
specialem peccatorum esse quidem omnino salu-
tarem, atque ex Ecclesie præcepto necessariam,
non tamen ab ipso Christo institutam ac præcep-
tam, atque ita inter alios docere S. Bonauen-
turam 4. Dist. 17. p. 2. d. 1. de Sacramento
Confirmationis & Extremæ Vnctionis. Ea-
dem habet suis locis Bellarminus lib. 2. de
Sacramentis in genere. c. 23. Valenz. disp. 3.
de Sacramentis q. 5. p. 1.*

R. Quam Catholica mens, & sententia

tentia Seraphico Doctore fuerit. testantur
hæc ipsius verba clarissima: de Institutione
Sacramentorum ait Breuiloquij parte 6. c. 4.
Hoc tenendum est, quod septem Sacramenta Le-
gis Gratia Christus instituit, tanquam noui Te-
stamenti mediator, & præcipuus Legislator, in
qua vocauit ad promissa æterna, dedit præcepta
dirigentia, & instituit Sacramenta Sanctifican-
tia. Instituit verò ea in verbis & elementis,
ad euidentiã significationis, & efficaciam san-
ctificationis: Ita quod semper habent significan-
tiam veritatis, sed non semper efficaciam Cura-
tionis, non propter defectum à parte sui, sed à
parte suscipientis. Hæc ille; Qui cum expres-
sè dicat, Christum instituisse Sacramenta in ver-
bis & elementis, satis indicat eundem præ-
scripsisse quã materiã, quã etiam formã ex-
hibenda forent. Quod si alicubi docuit A-
postolos ea instituisse, nomine institutionis in-
tellexit promulgationem cum D. Thoma,
Scoto, & alijs relictis in Lexico Theologico.
Verbo Sacramentorũ Institutio. Hac ratione
semetipsum explicat S. Doctõr 4. Dist. 22.
a 2. q. 1. Vbi de Pœnitentia, secundum quod
est Sacramentum Ecclesiæ loquens: In Le-
ge noua, inquit, vbi vnitas Ecclesiastica est per-
fecta, & reconciliatio plena, instituta fuit se-
cundum statum perfectionis, & quantum ad
formale, quod est absolutio Sacerdotalis & li-
gatio, & quantum ad materiale, quod est qua-

dam lucida & aperta confessio non solum in generali, verum etiam in speciali. Et primum Dominus instituit per se & promulgauit, scilicet Clauium potestatem Ioan. 20. post Resurrectionem; Secundum vero institutum fuit per Apostolos, vel vt melius dicam promulgatum, quia Dominus Apostolos docuit, & ipsi à Domino docti & auctoritate ab ipso accepta, imò eius auctoritate promulgauerunt. Non enim nobis tradiderunt, nisi quod à Domino, vel à Domini Spiritu acceperunt, & sic patet, quādo, & quomodo, & vbi, & à quo institutum est hoc Sacramentum. Hæc ille, quibus institutionem etiam immediatam Sacramenti Pœnitentiæ secundum omnes partes, ac nominatim quoad specialem peccatorum Confessionem tam apertè Christo Domino adscribit, vt nihil clarius; causam quoque reddens communiter admissam, cur Apostolos quoque instituisse dixerit. Etenim cum ad perfectam legis obligationem, non tam Legislatoris Iudicium, seu conclusio practica rerum à Comunitate agendarum, & obligandi voluntas requiratur, quàm Promulgatio, per quam voluntas Superioris obligare volentis, subditis denuntiatur, hac promulgatione leges institui potissimum dicuntur in ipso Iure c. in istis. D. 4. ibi: *Leges instituuntur, cum promulgantur Nec &c.* satis est promulgari apud paucos, sed per totam Communitatem sufficientem.

cienter diffundi debent, ait Soar. *de leg. l. 3. c. 17. n. 5. & 14.* vbi aduertit, quòd si cui lex aliquo modo miraculoso & naturaliter impossibili innotesceret, non statim illum obligaret. Et is qui præsens esset primæ legis publicationi, non deberet se censere confestim obligatum, sed expectare posset, donec per totam Communitatem diffundatur, quia lex prius obligat communitatem, quàm singulos. Et Layman *tr. de legib. c. 2.* quamuis legem, cum primùm publicè v. g. in Curia proposita fuit, quatenus est ex parte sua consecutam dicat essentialem vim obligandi omnes, vt tamen in actu secundo, & reipsâ quem obligatione præcepti constringat, legem omnibus ac singulis à Communitate denuntiare vel innotescere probat *ex c. 1. de concess. præben. in 6.* ibi: quòd lex seu constitutio & mandatum nullo adstringunt, nisi postquam ad notitiam peruenerint eorundem aut nisi post tempus, infra quod ignorare minimè debuissent &c. quanquàm igitur Christus Dominus (vt ait supra S. Doctor) hoc Sacramentum per se primùm instituerit & promulgauerit *Ioan. 20.* post Resurrectionem, auctoritatemque promulgandi vniuersim Apostolis dederit, completam tamen obligandi vim & vsum non nisi post hanc Apostolorum promulgationem obtinuisse, atque hac ratione in-

A §

stitu-

stitutum esse completiue non immerito dici potest. Porro eundem fuisse instituendum modum Sacramenta Confessionis, Confirmationis & Extremæ Vnctionis docet S. Doctor D. 23. a. 1. q. 2. quæ pariter ab Apostolis instituta cæteroquin asseruit. Quæ omnia melius patebunt ex §. sequenti.

§. 2. Quando Christus Dominus Sacramenta instituerit?

Layman *tr. 1. de Sacramentis c. 5. n. 2.* Licet S. Bonaventuræ & Alensis doctrinam de Sacramentorum institutione tam acriter ab aliis perstrictam, in Tridentino non fuisse damnatam arbitretur, scribit tamen S. Bonaventuram 4. *Dist. 23. q. 2.* Alensem &c. docuisse Sacramenta Confirmationis & Extremæ Vnctionis ab Apostolis primum post Christi Ascensionem instituta fuisse, per inspirationem Spiritus S. *Ad eum modum* inquit ex S. Bonaventura, *sicuti Apostoli per reuelationem Spiritus S. formam Baptismi ad tempus mutarunt, vt baptizent in nomine Christi.* Cum verissima & communis sententia sit, quod Christus Sacramenta omnia ante Ascensionem instituerit, Apostolis tradiderit; non autem quædam postea reuelauerit, aut inspirauerit.

Re: Cer-